

เทศน์เช้า วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด เห็นไหม ของจริงมันไม่หิวไม่โหย ถ้ามันหิวโหยมันเป็น สมมุติสัจจะ สัจจะที่เกิดขึ้นเป็นสมมุติสัจจะนะ คุณารตลาคติ ประชาสัมพันธ์สมมุติสัจจะทั้งนั้น นะ เป็นความจริงไหม? เป็น เป็นเพราะเราประชาสัมพันธ์ขึ้นมา เราสร้างข้อมูลขึ้นมา เราต้องการ ให้มันเป็นไปตามการคอนโทรลของเรา เห็นไหม มันเป็นจริงไหม เป็น แต่พิสูจน์ได้ทั้งนั้นแหละ เป็นวิทยาศาสตร์ นี่ทุกอย่างเป็นวิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ ก็พิสูจน์ได้สิ เราเป็นคนทำมากับมือทำไม พิสูจน์ไม่ได้ มันเป็นสมมุติสัจจะ สัจจะนี้เป็นสมมุติสัจจะ

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลึกกว่านั้น เชื่อเรื่องกรรม “ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้อง ได้ชั่ว” แต่ความคิดขึ้นมา คุณิ อย่างเราทำความดีกันนะ แล้วความดีจะตอบสนองเราเมื่อไหร่ ชาว พุทธเราทุกคนเลยนะ ทำบุญกุศลกันมากนะ ทำไมไม่เห็นตอบสนองเราสักทีๆ ก็แล้วถ้าเราไม่ทำ มันจะไปขนาดไหน ที่เราทำความดีขึ้นมาเนี่ยมันเป็นแกนเลยละ มันเป็นแกนของใจเลยละ ถ้าใจเรา มีความมั่นคง ใจเราทำคุณงามความดี คุณิ ให้เขากล่าวโทษมา ให้เขาโจมตีมา อยากรู้ก็แล้วแต่ มันพิสูจน์ได้ทั้งนั้นแหละ ถ้าจะพิสูจน์นะ แต่พิสูจน์ขึ้นมา นี่ใจความจริงมันอยู่ตรงนี้ไง

แต่สิ่งที่กว่าความจริงมันจะเกิดขึ้นมานี้ คุณิ วุฒิภาวะของคนมันไม่เหมือนกัน คุณิ เด็กๆ นี้ เด็กๆ มีอะไรให้มันมันก็พอใจแล้ว ยิ่งตบมือให้ ๒ ที เห็นไหม ทำความดีตบมือให้เปาะๆ อู๊ย ดี ใจแล้ว หัวเราะกันครีครื้นเลย ก็ไอ้แค่ตบมือให้เด็กๆ มันก็พอใจแล้ว นี่ความคิดของอย่างนี้หรือ เป็นความคิดของโลกหรือ ความคิดของเรา ความคิดเราทำขึ้นมามันพิสูจน์กันด้วยความรู้สึกไง คุณิ เราเห็นนักบริหาร เห็นไหม เขาบริหารได้ถูกต้อง เขาทำอย่างนี้ถูกต้อง มันจะซึ่งใจเราเลย เขา ตัดสินใจได้ถูกต้อง เขาทำได้ถูกต้อง เห็นไหม แล้วถูกต้องสบตาเท่านั้นเอง สบตา โอ้! เห็นด้วย เห็นด้วย เห็นด้วยเหมือนกัน มันเกิดความถูกต้องจากภายใน เห็นไหม

นี่สัจจะ-อริยสัจจะ นี่สมมุติสัจจะมันก็เป็นสมมุติสัจจะ สมมุติสัจจะเป็นของโลกๆ นะ เราอย่าไปติดมัน ต้องอยู่กับเขา นะ เพราะโลกมันขับเคลื่อนด้วยพลังงานอย่างนี้ไง โลกมัน

ขับเคลื่อนไปด้วยสมมุติสัจจะ โลกมันขับเคลื่อนไปด้วยการตลาด โลกมันขับเคลื่อนไปอย่างนั้น เราต้องอยู่กับเขาเพราะเราอยู่กับโลกไซ้ใหม่ เพราะปัจจัยเครื่องอาศัยเราต้องใช้มัน

นี่ถ้าอยู่กับโลกแล้วนี่เรามีอีกอันหนึ่ง เห็นใหม่ ภัยกับใจมันเป็นวัตถุ เป็นสิ่งที่จับต้องได้ แต่ด้วยความรู้สึกล่ะ ถ้าความรู้สึกก็เป็นหัวใจของเรา แล้วความคิดเราก็คือเป็นวัตถุอันหนึ่งนะ ความคิดมันเกิดดับ ความคิดมันเป็นวัตถุอันหนึ่ง ถ้าความคิดไม่เป็นวัตถุอันหนึ่งนะ ประมัตถจิต ทำไม่รู้สึกคิดล่ะ ทำไมเห็นความคิดล่ะ เทวดายังรู้เราคิดอะไรเลย เทวดาจะเห็นความเป็นไปของเราเลย เพราะอะไร เพราะมันรูปเป็นทิพย์ เห็นใหม่ ความคิดนะรูปเป็นทิพย์ นี่เราคิดว่าความคิดนี้ไม่มีใครรู้กับเรานะ เราคิดออกมานี้มันจับต้องได้ ดุสิตทางการแพทย์เห็นใหม่ กลืนหัวใจคลื่นไฟฟ้าเขาจับได้ เวลาความคิดขึ้นมากลื่นมันขึ้น กราฟมันขึ้นหมดล่ะ พอกกราฟมันขึ้น ร่างกายมันทำงานแล้ว เห็นใหม่

นี่ใจความคิดมันเกิดมาจากใจ ถ้าใจมันสงบเข้ามาล่ะ ใจมันสงบเข้ามามันไม่มีความคิดเลย ในตัวมันเองมันเป็นอิสระของมันเอง เห็นใหม่ นี่แค่เป็นสมาธินะ ถ้าเรากำหนดสมาธิอยู่คลื่นไฟฟ้ามันจะจับเราได้ว่าไหม กลืนสมองมันไม่ทำงาน มันอยู่ของมันโดยธรรมชาติของมัน นี่แค่ความสงบเข้ามาล่ะ นี่พูดถึงวัตถุจากข้างนอกวัตถุจากข้างใน เพราะวัตถุจากข้างในทำให้เราทุกข์มาก เพราะเราคิดของเราขึ้นมาใจ วัตถุจากข้างนอกมันเป็นสิ่งหยาบยื่นให้กันได้ เวลาจะสละทานขึ้นมาก็หยาบยื่นให้กันได้ แต่ความคิดเวลามันเกิดขึ้นมา ลูกของเรา เด็กของเรา เวลามันคิดมันต่อต้านเรา เห็นใหม่ ดุสิต มันเรียกร้องตามสบายของมัน เวลามันพูดกับเรามันเป็นความไร้เดียงสา มันกลับน่ารักน่าชังนะ เวลาไร้เดียงสามันพูดออกมานี้ผู้ใหญ่ยังได้สติเลย คิดว่ามันแทงใจเราเลย เห็นใหม่

แต่ถ้าเป็นอวิชชามันไม่ใช่การน่ารักน่าชังนะ มันไม่ใช่การไร้เดียงสา มันเป็นค้นหาความทะยานอยาก ถ้าสิ่งที่เป็นค้นหาความทะยานอยากมันมีเล่ห์กล ถ้ามีเล่ห์กลเราไม่พอใจแล้ว สิ่งนี้มันดูไม่น่าสวยงามเลย เพราะมันเป็นเล่ห์กล เห็นใหม่ แล้วเล่ห์กลอย่างนี้มันเกิดจากไหน เกิดมาจากใจเรา แล้วใจเราเป็นวัตถุ เห็นใหม่ แสดงออกมาเป็นสภาวะแบบนั้น

แล้วทำให้สงบเข้ามาล่ะ นี่สัจจะ-อริยสัจจะ เพราะอะไร เพราะทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สัมมาสมาธิมันเป็นอริยสัจ มันเป็นความจริง แล้ววิมุตติมันกลั่นออกไปจากอริยสัจ สิ่งทีกลั่นออกจากอริยสัจ เวลาการกระทำมันทำอย่างไร “กิจจญาณ” การที่เราจะมีความจริงขึ้นมาเนี่ย มันมี

กิจจญาณ มันมีการกระทำของใจใหม่ ถ้าใจไม่มีการกระทำของมันเลย ไม่มีมรรคญาณ ไม่มีสัมมาสมาธิ ไม่มีสติ ไม่มีปัญญาขึ้นมาเกิดจากความรู้สึกเราเลย แต่ความรู้สึกขึ้นมามันเป็นมัจฉามรรค มันเป็นความคิด มันเป็นความต้องการ มันเป็นตัวค้นหาความทะยานอยาก มันเป็นสมุทัย

ที่มันคิดขึ้นมามันเป็นวัตถุ วัตถุที่ทำให้เราเดือดร้อนมันเป็นสมุทัย สมุทัยมันเกิดจากไหน มันเกิดจากอวิชชาออกจากใจของเรา นี่วัตถุที่เป็นนามธรรม วัตถุที่เป็นความคิดใจ ถ้าเราทำให้มันสงบเข้ามา สงบเข้ามามันก็ป็นสมาธิไซ้ใหม่ เราทำงานของเราอีกอันหนึ่งเห็นใหม่ นี่ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร ปัญญารอบรู้ในความคิดของเรา กิดคิดชั่วมันยังละอายใจเลย นี่หิริ-โอตตปปะ ความคิดละอายแก่ใจ ใจมันคิดออกไปสิ่งที่ไม่ดี เห็นใหม่ นี่มันมีความสุขตรงนี้ไง ศาสนามันเจริญที่นี้ละ วัตถุนี้ต้องตั้งบารุงรักษาเลย เสร็จแล้วต้องตั้งบารุงไว้เลยว่าจะต้องบารุงรักษาที่ปี ต้องบารุงรักษาเห็นใหม่

แล้วร่างกายของเราที่เกิดก็เหมือนกัน สมมุติสัจจะเกิดมาชีวิตหนึ่ง มันต้องบารุงรักษามัน มันเจ็บไข้ได้ป่วยต้องบารุงรักษามัน แล้วมันก็ตายไป แต่นามธรรมยังอยู่ แล้วนามธรรมมันไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม นามธรรมนี้มันก็เป็นวัตถุอันละเอียดใจ มันเป็นทิพย์ไง แล้วเวลาเราทำลายจนสะอาดหมด ความเป็นทิพย์นี้มันก็ไม่มี นี่เวลาพระอรหันต์ ๖๑ องค์ เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เธอพ้นจากบ่วงที่เป็นทิพย์และบ่วงที่เป็นโลก” บ่วงที่เป็นโลกคือค้นหาความทะยานอยาก บ่วงที่เป็นทิพย์คือผลตอบแทนจากบุญกุศล มันพ้นจากบ่วงอันนี้ไป

นี่วิมุตติสุข วิมุตติอันนี้มันเหนือสมมุติอะไรต่างๆ สมมุติสัจจะนะ มันเป็นสมมุติสัจจะกรรมให้ผล เราต้องเชื่อเรื่องของกรรม ถ้าเชื่อเรื่องของกรรม เราทำแต่คุณงามความดีของเรา ผลอันนี้ คูสิ ฝนตกแดดออก พระอาทิตย์ขึ้นมันชั่วคราว เห็นใหม่ นี่ชีวิตก็ชั่วคราว ความเห็นก็ชั่วคราว กระแสสังคมมันชั่วคราวนะ นี่เราทำความดีของเรา กระแสสังคมถึงจุดหนึ่งมันต้องพิสูจน์กันได้ ความดีคือความดี เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒,๐๐๐ กว่าปี ทำไมคนเขาถึงนับถือละ กลิ่นของศีลหอมทวนลมนะ กลิ่นของคุณงามความดีของเรา

ในปัจจุบัน คูสิ สิ่งทีเวลาประวัติศาสตร์มันผ่านไปแล้วเขามานั่งวินิจฉัยกัน เห็นใหม่ ไม่ควรเป็นอย่างนั้นเลย ไม่ควรเป็นอย่างนั้นเลย เพราะอะไร เพราะสิ่งใดทำแล้วเสียใจภายหลัง สิ่งนั้นไม่ดีเลย สิ่งที่ไม่ดีเพราะเราทำไม่มีสติสัมปชัญญะนี้ไง แล้วปัจจุบันธรรมมันเกิดจากไหน

ปัจจุบันธรรมก็เกิดจากเราที่เรามาดออมกันอยู่นี้ ถือศีลประพฤติปฏิบัติกันอยู่นี้ มาดออม มา ยับยั้งตัวเอง มาให้เห็นความคิดของตัวเอง สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือความหัวใจของมนุษย์ สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือความรู้สึกของเรา แล้วความรู้สึกของเรามันมีวิชาปดอยู่ไว้ชั้นหนึ่ง แล้วโดย สมมุติสัจจะที่เขาสร้างกระแสดันแล้วไปกับเขาเนี่ย ไร้สาระมากเลย

แต่ไร้สาระ จุดยืนของเราเห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ที่ไหน ตรัสรู้ที่โคนต้นโพธิ์ เขาว่าอย่างนั้นนะ แต่ตรัสรู้ตรงหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต่างหากละ เพราะ โคนต้นโพธิ์นั้นเด็กเลี้ยงควายมันก็ไปนอนเล่นที่นั่นเหมือนกัน นี่เด็กเลี้ยงควาย คนที่เขาไปพักกลางทางเขาก็พักร่มไม้ชายคาเหมือนกัน แล้วเขาได้อะไรขึ้นมาละ หัวใจของเขา ก็เป็นหน้าที่การงานของเขาใช่ไหม เขาเลี้ยงวัวเลี้ยงควายของเขามันเป็นประโยชน์ของเขา เขาดูแล สัตว์เลี้ยงของเขา เขาได้ผลประโยชน์ของเขา เขาเอาแต่ส่งออกจากภายนอก

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนกลับจากภายใน สิ่งที่สัมผัสจากภายนอก ขึ้นมานี้ คุณติ สถานะกษัตริย์ก็สละทิ้งมาแล้ว จะได้เป็นกษัตริย์ก็สละทิ้งมา แล้วออกประพฤติ ปฏิบัติมันก็ส่งออกทั้งหมดเลย แล้วย้อนกลับมา มรรคญาณมันทวนกระแสดันกลับมาเห็นใหม่ คนคนหนึ่งอยู่โคนต้นโพธิ์เหมือนกัน บุคคลคนหนึ่งอยู่โคนต้นโพธิ์เป็นมหาบุรุษเพื่อชำระกิเลส บุคคลคนหนึ่งอยู่โคนต้นโพธิ์นั้นเพื่อพักร่มเงา สิ่งที่จะตรัสรู้ที่ โคนต้นโพธิ์นั้นเป็นกิริยาจาก ภายนอก แต่ถ้าตรัสรู้จริงๆ คือตรัสรู้ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นี่ก็เหมือนกัน เราปฏิบัติที่ไหน ปฏิบัติที่ใจของเรา จะอยู่กุฏิ จะอยู่ร้าน จะอยู่บ้าน จะอยู่ ห้องพักอะไร สิ่งนั้นเป็นเครื่องอาศัยวัตถุทั้งนั้นละ แต่หัวใจของเราต่างหากย้อนกลับมา ที่นี้ คุณค้ำมันอยู่ที่นี้ เพียงแต่เราขับเคลื่อนไปตามกระแสของมัน ขับเคลื่อนไปตามความรู้สึกของเรา เราต้องวนไปตามความรู้สึกอย่างนี้ ความรู้สึกอันนี้มันเป็นไป มันเป็นไปด้วยอวิชา ไม่เข้าใจ เห็นใหม่ ถ้าเข้าใจอย่างนี้ละ เราเชื่อกรรม เชื่อบุญกุศล เชื่อของเรา เราทำ แรงเสียดสีมันมีแน่นอน แต่เราจะทนกับแรงเสียดสีนี้ไปได้ แล้วถึงที่สุดนะเพราะสิ่งนี้มันของชั่วคราว กาลเวลามันสั้น มาก กาลเวลาของเทวดา อินทร์ พรหม เห็นใหม่ ๑๐๐ ปีของเราเท่ากับเขา ๑ วัน นี่มันยืนยาวกว่า เสวยสุขมากกว่า แล้วถึงที่สุดมันเวียนว่ายเวียนเกิด

ถึงที่สุดทำลายวัตถุภายใน ทำลายความคิด เอาความคิดทำลายความคิด ถ้าความคิด ทำลายความคิดมันต้องเป็นมรรคญาณ เอากิเลสทำลายความคิดมันเพิ่มต้นหาความทะยานอยาก

เพิ่มทิวภูมิมานะ เพิ่มความอหังการขึ้นมา ความเพิ่มอหังการความรู้สึกร่างกายในมันเพิ่มอหังการ ขึ้นมานี้มันเป็นทุกข์กับเรานะ คุณ เวลาเรายืนด้วยปลายเท้าพยายามจะให้ตัวเองสูงขึ้นไป กับยืน ด้วยเต็มฝ่าเท้ามันต่างกันไหม นี่ความคิดมันพยายามยกตัวเองขึ้น ทิวภูมิมานะยกตัวเองขึ้นแล้วมัน ทุกข์ใหม่ มันทุกข์ทั้งนั้นล่ะ แล้วปิดบังไว้ ทุกข์มาก

แต่ถ้าเป็นสัจจะความจริงนะ มือเราสะอาด ทุกอย่างสะอาดขึ้นมา นี่ความจริง ผลของ กรรม กรรมจะให้สภาวะแบบนี้ นี่ทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีต้องได้ดีแน่นอน แต่! แต่มันมีกรรม เก่ากรรมใหม่ การสะสมกันมา การเป็นไปอย่างนี้ เห็นใหม่ อจินไตย กรรมเป็นอจินไตยอันหนึ่ง เลยล่ะ แล้วเราเกิดขึ้นมาเป็นญาติกัน โดยธรรมชาติ เกิดมามีปากมีท้องเหมือนกัน เกิดมาต้องการปัจจัย เครื่องอาศัยเหมือนกัน เหมือนกันทั้งหมดเลย แต่ความคิดคนไม่เหมือนกัน คนเหมือนคนแต่คน ไม่เหมือนกัน เห็นใหม่ คนเหมือนคนแต่ความคิดคนไม่เหมือนกัน คนๆ หนึ่งคิดดี คนๆ หนึ่ง เมตตากรุณา บางคนคิดเอาเปรียบเบียดเบียนเขา คิดแต่ความเห็นของตัวเอง เห็นใหม่

นี่คนเหมือนคน กับคนไม่เหมือนคน นี่วุฒิภาวะของใจสำคัญมาก ถ้าวุฒิภาวะของใจ ไม่สำคัญมากนะ เวลาประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ จริตนิสัย นี่จิตปกิณณานั่งที่เดียวเป็นพระ อรหันต์ขึ้นมาเลย นี่แล้วเราดูเราไปเห็นใหม่ นี่ปฏิบัติเหมือนกัน เวลาปฏิบัติเหมือนกัน นั่ง เหมือนกัน ทำเหมือนกัน มันไม่เหมือนกันเพราะจากภายใน จากภายในเพราะอะไร เพราะจาก การกระทำมา แล้วปัจจุบันนี้เรากำลังทำอยู่ เรากำลังมีสติสัมปชัญญะอยู่ เราทำของเรา เราจะฝืน กระแสสังคม ฝืนกระแสของสมมุติสัจจะ มันสร้างภาพกันขึ้นมา มันไม่เป็นความจริง ความจริง ของเรามันพิสูจน์ได้

ฟังเขาพูดแล้วดูเขาทำ ดูเราคิดแล้วดูเราทำ เราคิดขึ้นมาอยากนั่งปฏิบัติ แล้วเราทำได้ อย่างความคิดเราใหม่ เวลาที่มีความคิดดีขึ้นมาอยากจะพ้นจากกิเลส อยากจะต่อสู้กับกิเลส แล้ว เวลาการกระทำของเรานะมันสมกับความคิดของเราใหม่ ฟังเขาพูดแล้วดูเขาทำ นี่ดูความคิดแล้ว ดูการกระทำ แล้วทำความจริงขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา เห็นใหม่

นี่กรรมให้ผลอย่างนี้ สัจจะความจริงอย่างนี้มันเป็นสันทิฐิโก ใครทำอะไรได้ อย่างนั้น ใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แล้วทำดีอันละเอียดขึ้นมา เราทำอยู่ที่โคนไม้ ทำอยู่ในป่า เห็นใหม่ คุณ ติ ครูบาอาจารย์เราอยู่ในป่าในเขา นี่แล้วปัจจุบันนี้เชิดชูศาสนาแค่ไหน นี่ก็เหมือนกัน ความลับ ในหัวใจของเรา ความคิดในหัวใจของเรา เราพยายามรักษาของเรา แล้วเราแก้ไขของเรา มัน

สะอาดจากในนี้ละ ถ้าในนี้สะอาดข้างนอกต้องสะอาด ถ้าในนี้ไม่สะอาด มันมีเล่ห์กลของมัน เห็นไหม

นี่ ศีล ศีลสะอาดบริสุทธิ์ เจริญกับสิ่งใดก็เจริญได้ นี่พอเราเที่ยวป่าเขามานะ สัตว์ขนาด ไหนก็แล้วแต่ ไม่เคยมีคาถาอะไรเลย เอาศีลบริสุทธิ์นี้ เอาสตินี้เข้าสู่ จะเจริญมาขนาดไหนเราเอา ตัวรอดมาได้ เห็นไหม นี่เพราะความสะอาดของใจใจ ถ้ามันมีกรรมต่อกันให้มันเอาไปเลย เสียสละทั้งหมด เสียทั้งหมดเลย ไม่หวังสิ่งใดในหัวใจเอาไว้เป็นของเรา เห็นไหม ถ้าเราไม่มี ต้นทุนไม่มีสิ่งใดเลย เราจะไปติดอะไร ไม่ติดอะไรเลย

แต่ถ้าเราได้ประสบการณ์ขึ้นมา นี่ยิ่งสละยิ่งได้ ยิ่งปล่อยวางเท่าไร ยิ่งจะเป็นคุณสมบัติ ของเรา เห็นไหม คุณสมบัติไอ้นี้ไม่ต้องมีผู้เซฟใส่ ไม่ต้องมีอะไรใส่ แล้วมันจะอยู่ในหัวใจยิ่ง มหาศาลนะ บุญเพนิวาสนุสติญาณสาวอศิตชาติไปไม่มีที่สิ้นสุด ข้อมูลไม่มีที่สิ้นสุดแล้วมันอยู่ในหัวใจ มันแปลกประหลาดมหัศจรรย์มาก แล้วมันอยู่กับทุกๆ คน ทุกดวงใจมีหมดเลย จักรวาล คือหัวใจอันนี้ เพราะมีหัวใจนี้ถึงมีจักรวาล มีทุกอย่างหมด แล้วอยู่กับเราทำไมไม่ดูแลรักษา ทำไมไม่ชวนชวาย ทำไมไม่เอามาตีแผ่ แล้วจะได้ประโยชน์กับเรานะ ของที่มีคุณค่าที่สุดคือ หัวใจของมนุษย์ หัวใจของเราในที่เรานอมรักษามัน เอวัง